

Серија договори на Советот на Европа- бр.197

**КОНВЕНЦИЈА НА СОВЕТОТ НА ЕВРОПА
ЗА БОРБА ПРОТИВ ТРГОВИЈАТА СО ЛУЌЕ**

Варшава, 16.05.2005 година

ПРЕАМБУЛА

Државите членки на Советот на Европа и другите Држави потписнички на оваа Конвенција,

Сметајќи дека целта на Советот на Европа е да оствари поголемо единство помеѓу неговите членки ;

Сметајќи дека трговијата со луѓе претставува повреда на човековите права и задирање во достоинството и интегритетот на човечкото суштество ;

Сметајќи дека трговијата со луѓе може да доведе до ропска состојба на жртвите ;

Сметајќи дека почитувањето на правата на жртвите и нивната заштита, како и борбата против трговијата со луѓе треба да има првостепено значење ;

Сметајќи дека секоја акција или иницијатива во доменот на борбата против трговијата со луѓе треба да биде недискриминаторска и да ја има во предвид еднаквоста меѓу жените и мажите, како и пристап заснован на правата на децата;

Потсетувајќи на декларациите на Министрите за надворешни работи на Државите членки во текот на 112-тата (14 и 15 мај 2003 година) и 114-тата(12 и 13 мај 2004 година) сесија на Комитетот на Министри, кои повикуваат на зајакната акција на Советот на Европа во доменот на трговијата со луѓе ;

Во духот на Европската конвенција за заштита на човековите права и основни слободи(1950 г.) и нејзините протоколи ;

Во духот на препораките на Комитетот на Министри до Државите членки на Советот на Европа : Препораката бр.П (91) 11 за сексуална експлоатација, порнографија, проституција како и трговија со деца и млади ; Препораката бр.П (97) 13 за заплашување на сведоците и правата на одбрана ; Препораката бр.П (2000) 11 за борба против трговијата со луѓе со цел за сексуална експлоатација ; Препораката П (2001) 16 за заштита на децата од сексуална експлоатација ; Препораката П (2002) 5 за заштита на жените од насилство ;

Во духот на препораките на Парламентарното собрание на Советот на Европа : Препораката 1325 (1997) за трговија со жени и присилна проституција во Државите членки на Советот на Европа ; Препораката 1450 (2000) за насилство врз жените на Европа ; Препораката 1545 (2002) за кампањата против трговијата со жени ; Препораката 1610 (2003) за миграциите поврзани со трговијата со жени и проституцијата ; Препораката 1611(2003) за трговија со органи во Европа ; Препораката 1663(2004) за домашното ропство: потчинетост, сопруги купени по пат на коренспонденција;

Во духот на Рамковната одлука на Советот на Европската унија од 19 јули 2002 година за борба против трговијата со луѓе и Рамковната одлука на Советот на Европската унија од 15 март 2001 година за статусот на жртвите во рамки на кривичните постапки и Директивата на Советот на Европската унија од 29 април 2004 година за дозволата за престој издадена на граѓани на трети држави кои се жртви на трговија со луѓе или се предмет на некоја помош на илегална имиграција и кои соработуваат со надлежните органи;

Водејќи сметка за Конвенцијата на Обединетите нации за транснационалниот организиран криминал и нејзиниот Протокол за превенција, сузбивање и казнување на трговијата со луѓе, особено жени и деца, со цел за зајакнување на заштитата обезбедена со овој инструмент и унапредување на нормите содржани во него ;

Водејќи сметка за другите соодветни меѓународно-правни инструменти во доменот на борбата против трговијата со луѓе;

Водејќи сметка за потребата од еден глобален меѓународно-правен инструмент кој би се однесувал на лицата жртви од трговијата и кој би востановил еден специфичен механизам за следење.

Се согласија за следното :

ГЛАВА I- ЦЕЛ, ПОЛЕ НА ПРИМЕНА, ПРИНЦИП НА НЕДИСКРИМИНАЦИЈА И ДЕФИНИЦИИ

Член 1 - Цел на Конвенцијата

1. Оваа Конвенција има за цел :

а. превенција и сузбивање на трговијата со луѓе, со гарантирање еднаквост меѓу жените и мажите ;

б. заштита на правата на жртвите од трговија, востановување целосна рамка за заштита и помош на жртвите и на сведоците, со гарантирање еднаквост помеѓу жените и мажите, како и обезбедување ефикасни истраги и гонења ;

в унапредување на меѓународната соработка во доменот на трговијата со луѓе.

2. Заради обезбедување ефикасно спроведување на овие одредби од Страните, оваа Конвенција востановува специфични механизми за следење.

Член 2 - Поле на примена

Оваа Конвенција се применува на сите видови трговија со луѓе, на национален или транснационален план, кои се поврзани или не се поврзани со организираниот криминал.

Член 3 - Принцип на недискриминација

Спроведувањето на оваа Конвенција од Страните и посебно користењето на мерките за заштита и унапредување на правата на жртвите, треба да биде обезбедено без никаква дискриминација, заснована на пол, раса, боја, јазик, вера, политичко уверување или било какви други мислења, национално или социјално потекло, припадност на национално малцинство, имот, потекло или било која друга состојба.

Член 4 - Дефиниции

Во смисла на оваа Конвенција :

а. Изразот " трговија со луѓе " означува вработување, транспорт, трансфер, сместување или прифаќање на лица, со закана или употреба на сила или други форми на принуда, со грабнување, шверцување, измама, злоупотреба на власта или на состојбата на немоќ, или со нудење или прифаќање на пари или корист заради добивање согласност од некое лице кое има власт над друго лице, со цел за експлоатација. Експлоатацијата подразбира, во најмала мера, експлоатација со

проституција на друго лице или други форми на сексуална експлоатација, принудна работа или услуги, ропство или постапувања слични на ропство, зависност или земање органи ;

- б. Согласноста на жртвата на " трговијата со луѓе" на предвидената експлоатација, како е наведена во алинеата (а) на овој член, не е важна кога некое од средствата наведени во алинеата (а) било употребено ;
- в. Вработувањето, транспортот, трансферот, сместувањето или прифаќањето на дете со цел за експлоатација се сметаат како "трговија со луѓе", дури и кога не е вклучена употреба на ниедно од средствата наведени во алинеата(а) на овој член;
- г. Изразот " дете " се однесува на секое лице на возраст под осумнаесет години ;
- д. Изразот- жртва- се однесува на секое лице врз кое е извршено некое од делата во овој член.

ГЛАВА II - ПРЕВЕНЦИЈА, СОРАБОТКА И ДРУГИ МЕРКИ

Член 5- Превенција на трговијата со луѓе

1. Секоја Страна презема мерки за востановување и јакнење на координацијата на национален план помеѓу различните органи вклучени во превенцијата и борбата против трговијата со луѓе.
2. Секоја Страна утврдува и/или поддржува ефикасни политики и програми за превенција на трговијата со луѓе како што се: истраги, информативни кампањи и кампањи за поттикнување на јавното мислење и за едукација; социјални и економски иницијативи и програми за обука, посебно за лицата подложни на трговијата со луѓе и на професионалците.
3. Секоја Страна предвидува пристап заснован на човекови права и користи интегриран пристап на еднаквост на жените и мажите, како и пристап на почитување на децата, во развојот, спроведувањето и евалуацијата на политиките и програмите наведени во ставот 2.

4. Секоја Страна презема законски и други потребни мерки заради обезбедување легалност на миграциите, особено со ширење на точни информации од страна на соодветните служби, под услови што овозможуваат влез и легален престој на нејзината територија.
5. Секоја Страна презема специфични мерки заради намалување на подложноста на децата на трговијата со луѓе, особено со формирање на опкружување во кое се заштитени.
6. Мерките востановени во согласност со овој член ги вклучуваат, во конкретен случај, и невладините организации, други надлежни организации и други елементи на цивилното општество, ангажирани во превенцијата на трговијата со луѓе, заштитата и помошта на жртвите.

Член 6 - Мерки за обесхрабрување на побарувачката

Заради обесхрабрување на побарувачката што ги фаворизира сите форми на експлоатација на лицата особено жените и децата, секоја Страна усвојува или зајакнува законски, административни, едукативни, социјални, културни или други мерки, вклучувајќи:

- а. истражувања на најдобрите практики, методи и стратегии;
- б. мерки за јакнење на свеста за одговорноста и важната улога на медиумите и на граѓанското општество заради идентификување на побарувачката како една од најголемите причини за трговијата со луѓе;
- в. кампањи за информирање, вклучувајќи ги, ако е соодветно, покрај другите, и јавните органи и политичките фактори;
- г. превентивни мерки што подразбираат едукативни програми наменети за девојки и момчиња во текот на нивното школување, што го нагласуваат неприфатливиот карактер на дискриминацијата заснована на пол, и нејзините кобни последици, значењето на еднаквоста меѓу жените и мажите, како и достоинството и интегритетот на секое човечко суштество.

Член 7 - Мерки на границите

1. Без да бидат загрозени меѓународните заложби за слободно движење на лицата, Страните ја јакнат, во рамки на можностите, контролата на границите, неопходна за да се спречи и открие трговијата со луѓе.
2. Секоја Страна усвојува законски и други соодветни мерки за спречување во рамки на можностите, на употребата на транспортни средства од страна на трговските превозници заради извршување на дела утврдени во согласност со оваа Конвенција.
3. Кога е потребно, а без да се влијае на меѓународните конвенции што се применуваат, овие мерки вклучуваат особено предвидување обврска за трговските превозници, како и за секоја транспортна компанија или сопственик или корисник на некое транспортно средство, да провери дали секој патник ги поседува потребните патни документи за влез во Државата на прием.
4. Секоја Страна презема потребни мерки, во согласност со нејзиното внатрешно право, за санкционирање во случај на прекршување на обврската наведена во ставот 3 на овој член.
5. Секоја Страна усвојува законски и други потребни мерки за да овозможи, во согласност со нејзиното внатрешно право, одбивање влез на лица вмешани во извршување на дела востановени во согласност со оваа Конвенција или поништување на нивната виза.
6. Страните ја јакнат соработката помеѓу нивните контролни служби на границите, особено со востановување и задржување на директните патишта на комуникација.

Член 8 - Безбедност и контрола на документите

Секоја Страна презема потребни мерки :

- a. за да овозможи патните или документите за идентификација што таа ги издава да бидат од таков квалитет што нема да можат лесно да бидат злоупотребени или фалсификувани или изменети, копирани или издадени на незаконски начин ; и

б. за да гарантира интегритет и безбедност на патните или на документите за идентификација издадени од неа или во нејзино име и за да спречи тие да бидат направени, издадени или употребени незаконски.

Член 9 - Законитост и полноважност на документите

На барање на некоја друга Страна, Страната ја проверува, во согласност со нејзиното внатрешно право и во еден разумен рок, законитоста и полноважноста на патните и документите за идентификација издадени или за кои се смета дека се издадени во нејзино име и за кои постои сомневање дека се употребени за трговија со луѓе.

ГЛАВА III- МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА И УНАПРЕДУВАЊЕ НА ПРАВАТА НА ЖРТВИТЕ, СО ГАРАНТИРАЊЕ ЕДНАКВОСТ НА ЖЕНИТЕ И МАЖИТЕ

Член 10 - Идентификација на жртвите

1. Секоја Страна се обезбедува дека нејзините надлежни органи располагаат со обучени и квалификувани лица за превенција и борба против трговијата со луѓе и за идентификација на жртвите, особено на децата, и за поддршка на овие последните и дека соодветните органи меѓусебно соработуваат и со организациите што имаат улога на поддршка, за да се овозможи идентификација на жртвите во постапка која ќе ги земе во предвид специфичната состојба на жените и децата жртви и, во соодветен случај, да издаваат дозволи за престој според условите утврдени во членот 14 на оваа Конвенција.

2. Секоја Страна усвојува законски и други потребни мерки за идентификување на жртвите, во соодветен случај, во соработка со другите Страни и со организациите што имаат улога на поддршка. Секоја Страна се обезбедува дека, ако надлежните органи сметаат дека постојат оправдани причини да се верува дека некое лице било жртва на трговија со луѓе, тоа да не биде протерано од нејзината територија до завршувањето на постапката за идентификација како жртва на делото предвидено во членот 18 на оваа Конвенција од страна на надлежните органи и ја користи помошта предвидена во членот 12, став 1 и 2.

3. Во случај на несигурност за возраста на жртвата и кога постојат причини да се верува дека таа е дете, се смета дека е дете и додека се чека да се потврди неговата возраст, му се изрекуваат специфични мерки на заштита.

4. Штом некое дете ќе се идентификува како жртва и ако тоа нема придружба, секоја Страна:

а. Предвидува застапување по пат на законско старателство, на некоја организација или орган надлежен да делува во согласност со неговиот интерес;

б. Презема потребни мерки за утврдување на неговиот идентитет и неговото државјанство;

в. Ги вложува сите сили за наоѓање на неговото семејство ако тоа е во негов интерес.

Член 11 - Заштита на приватниот живот

1. Секоја Страна го заштитува приватниот живот и идентитетот на жртвите. Податоците од личен карактер за жртвите се заведуваат и користат под условите предвидени со одредбите на Конвенцијата за заштита на лицата во поглед на автоматската обработка на податоци од личен карактер (СТЕ бр.108).

2. Посебно, секоја Страна усвојува мерки за да обезбеди дека идентитетот, или елементите што овозможуваат идентификација, на некое дете жртва на трговија нема да бидат објавени од страна на медиумите или преку други средства, освен при исклучителни околности за да се овозможи пронаоѓање на некој член на семејството на детето или поинаку да се осигура неговата благосостојба и заштита.

3. Секоја Страна предвидува, со почитување на членот 10 на Конвенцијата за заштита на човековите права и основни слободи онака како е интерпретиран од Европскиот суд за човекови права, преземање мерки за охрабрување на медиумите за зачувување на приватниот живот и на идентитетот на жртвите, по пат на сопствено регулирање, или со мерки на регулирање или взаемно регулирање.

Член 12 - Помош на жртвите

1. Секоја Страна презема законски и други потребни мерки за помош на жртвите за нивна физичка, психолошка и социјална реинтеграција. Таквата реинтеграција подразбира минимум :

- а. Животни услови кои ќе им овозможат опстанок, со мерки како што се соодветно и сигурно сместување, психолошка и материјална помош ;
- б. Пристап кон ургентна медицинска помош;
- в. Помош во материјата на преведување и толкување, во конкретен случај;
- г. Совети и информации, што се однесуваат посебно на правата што им ги признава законот, како и услуги ставени на нивно располагање, на јазик што можат да го разберат;
- д. Помош што ќе им овозможи нивните права и интереси да бидат презентирани и земени во предвид во соодветните фази на кривичните постапки што се водат против извршителите на делата ;
- ѓ. Можности за образование на децата;

2. Секоја Страна води сметка за потребите во материјата на безбедност и заштита на жртвите.

3. Покрај тоа, секоја Страна пружа потребна медицинска помош или друг вид на помош на жртвите кои имаат законски престој на нејзината територија и кои не располагаат со соодветни средства, а за тоа имаат потреба.

4. Секоја Страна усвојува правила со кои жртвите кои имаат законски престој на нејзината територија имаат право на вработување, професионална обука и образование.

5. Секоја Страна презема мерки, во соодветен случај и под условите предвидени во нејзиното внатрешно право, за соработка со невладините организации, со други надлежни организации и со други елементи на граѓанското општество, вклучени во помошта на жртвите.

6. Секоја Страна усвојува законски и други потребни мерки за да се осигура дека помошта на жртвата не зависи од нејзината волја да сведочи.

7. Заради спроведување на одредбите предвидени во овој член, секоја Страна се обезбедува дека нејзините услуги се даваат на доброволна база, водејќи сметка за специфичните потреби на лицата во состојба на ранливост и за правата на децата во материјата на сместување, образование и соодветна грижа.

Член 13- Рок за реинтеграција и за размислување

1. Секоја Страна предвидува во нејзиното внатрешно право рок за реинтеграција и за размислување од најмалку 30 дена кога постојат разумни причини да се верува дека соодветното лице е жртва. Овој рок треба да биде во траење кое е доволно за да лицето се реинтегрира и да се отргне од влијанието на трговците и/или да донесе одлука за соработка со надлежните органи. Во текот на тој период, не може да се спроведе никаква мерка за негово оддалечување. Оваа одредба не може да влијае на активностите преземени од надлежните органи во сите фази на националната постапка, особено во текот на истрагата и гонењето за казнивите дејствија. Во текот на тој период, Страните дозволуваат престој на лицето на нивната територија.

2. Во текот на тој период, лицата наведени во ставот 1 на овој член имаат право да ги користат мерките предвидени во членот 12, ставови 1 и 2.

3. Страните не се должни да го почитуваат овој рок од причини на јавниот ред, или кога изгледа дека својството жртва е стекнато на непрописен начин.

Член 14 - Дозвола за престој

1. Секоја Страна издава на жртвите обновлива дозвола за престој, или во една од следните две претпоставки, или во двете:

- а. надлежниот орган смета дека нивниот престој е неопходен заради нивната лична состојба;
- б. надлежниот орган смета дека нивниот престој е неопходен заради нивната соработка со надлежните органи за спроведување на истрагата или на кривичната постапка.

2. Кога е правно неопходно, дозволата за престој на децата жртви се издава во согласност со нивниот интерес и, во конкретен случај, се обновува под истите услови.
3. Необновувањето или одземањето на дозволата за престој се врши според условите предвидени со внатрешното право на Страната.
4. Ако некоја жртва поднесе барање за добивање дозвола за престој во друга категорија, соодветната Страна води сметка за фактот дека жртвата користела или користи некоја дозвола за престој врз основа на ставот 1.
5. Во поглед на обврските на Страните наведени во членот 40 на оваа Конвенција, секоја Страна се обезбедува дека издавањето на дозвола за престој, во согласност со оваа одредба, не задира во правото да се бара азил и тоа да се користи.

Член 15 - Надоместување на штетата и барања

1. Секоја Страна им гарантира на жртвите, по нивниот прв контакт со надлежните органи, пристап кон информациите за соодветните судски и управни постапки на јазик што тие можат да го разберат.
2. Секоја Страна предвидува во нејзиното внатрешно право, право на помош од бранител, и на бесплатна правна помош за жртвите, според условите предвидени во нејзиното внатрешно право.
3. Секоја Страна предвидува во нејзиното внатрешно право, право на жртвите да бидат обештетени од страна на извршителите на делата.
4. Секоја Страна усвојува законски и други потребни мерки што ќе овозможат гарантирање обештетување на жртвите, под условите предвидени во нејзиното внатрешно право, на пример со воспоставување на фондови за обештетување на жртвите или други мерки или програми наменети за помош и социјална интеграција на жртвите кои би можеле да бидат финансирани од приходите што произлегуваат од примената на мерките предвидени во членот 23.

Член 16 - Репатријација и враќање на жртвите

1. Страната чиј државјанин е жртва или во која жртвата имала право на постојан престој во моментот на нејзиното влегување на територијата на Државата Страна на прием го олеснува и прифаќа нејзиното враќање без неоправдано и неразумно одлагање, водејќи сметка за правата, безбедноста и достоинството на тоа лице.
2. Кога некоја Страна ја испраќа жртвата во друга Држава, тоа испраќање се обезбедува водејќи прописно сметка за правата, безбедноста и достоинството на лицето и состојбата на целата судска постапка поврзана со фактот дека тоа е жртва и тоа врз доброволна основа.
3. На барање на Страната на прием, Страната молител проверува дали некое лице е нејзин државјанин или имало право на постојан престој на нејзината територија во моментот на неговото влегување на територијата на Страната на прием.
4. За да го олесни враќањето на некоја жртва која не ги поседува бараните документи, Страната чиј државјанин е тоа лице или во која тоа имало право на постојан престој во моментот на неговото влегување на територијата на Страната на прием прифаќа да издаде, на барање на Страната на прием, патни исправи или било каква друга дозвола потребна да му овозможи на лицето да се врати и да биде примено на нејзината територија.
5. Секоја Страна презема законски и други потребни мерки за спроведување на програми за враќање со учество на национални и меѓународни институции и на соодветни невладини организации. Овие програми имаат за цел да се избегне повторната виктимизација. Секоја Страна треба да ги вложи сите сили за да ја зајакне реинтеграцијата во едукативниот систем и вработувањето, особено со стекнување и подобрување на професионалните способности. Што се однесува до децата, овие програми треба да вклучуваат користење на правото на образование, како и мерки што ќе им обезбедат грижа или соодветно прифаќање од нивното семејство или соодветните структури за прифаќање.
6. Секоја Страна презема законски и други потребни мерки за да на жртвите им се стават на располагање, ако е потребно и во соработка со секоја соодветна Страна, информации за службите кои можат да им помогнат во државата каде тие се вратиле, како

што се службите за откривање и казнување, невладините организации, правните служби што можат да им дадат совети и социјалните органи.

7. Децата жртви нема да бидат вратени во некоја Држава, ако, по спроведената евалуација на ризиците и безбедноста, произлезе дека враќањето не е во интерес на детето.

Член 17- Еднаквост меѓу жените и мажите

Кога се применуваат мерките предвидени во оваа глава, секоја Страна има за цел да ја унапреди еднаквоста меѓу жените и мажите и заради целосно вклучување на еднаквоста во развојот, спроведувањето и евалуацијата на тие мерки.

ГЛАВА IV - МАТЕРИЈАЛНО КРИВИЧНО ПРАВО

Член 18- Инкриминирање на трговијата со луѓе

Секоја страна усвојува законски и други потребни мерки за да ги востанови како кривични дела дејствијата наведени во членот 4 на оваа Конвенција, ако биле извршени со намера.

Член 19 - Инкриминирање на користењето на услугите на жртвата

Секоја Страна усвојува законски и други потребни мерки за да ги востанови како кривични дела, во согласност со нејзиното внатрешно право, дејствијата на користење на услугите што се предмет на експлоатацијата наведена во членот 4 став а. на оваа Конвенција, знаејќи дека лицето е жртва на трговија со луѓе.

Член 20 - Инкриминација на дејствијата што се однесуваат на патни исправи или исправи за идентификација

Секоја Страна усвојува законски и други потребни мерки за да ги востанови како кривични дела, следните дејствија што биле сторени со намера да се овозможи трговија со луѓе :

- а. подготвување на лажна патна или исправа за идентификација ;
- б. набавка или испорака на таква исправа ;

в. задржување, одземање, изменување, оштетување или уништување на патна исправа или исправа за идентификација од друго лице.

Член 21-Соучесништво и обид

1. Секоја Страна усвојува законски и други потребни мерки за да го востанови како кривично дело секое соучесништво кога е сторено со намера за подготвување на некое од делата востановени со примена на членовите 18 и 20 на оваа Конвенција.
2. Секоја страна усвојува законски и други потребни мерки за да го востанови како кривично дело, секој обид со намера да се стори некое од делата востановени со примена на членовите 18 и 20, став а. на оваа Конвенција.

Член 22 - Одговорност на правните лица

1. Секоја Страна усвојува законски и други потребни мерки за да се осигура дека правните лица ќе можат да се сметаат за одговорни за делата востановени со примена на оваа Конвенција, доколку се сторени за нивна сметка од страна на физичко лице, кое делувало лично, или како член на некој орган на правното лице, кое врши функција на управување во негови рамки, врз следните основи :
 - а. функција на застапување на правното лице ;
 - б. орган кој донесува одлуки во име на правното лице ;
 - в. орган кој врши контрола во рамки на правното лице ;
2. Покрај случаите предвидени во ставот 1, секоја Страна усвојува потребни мерки за да се обезбеди дека правното лице може да се смета за одговорно кога отсуството на надзор или контрола од страна на физичкото лице наведено во ставот 1 го овозможило извршувањето на некое дело утврдено во согласност со оваа Конвенција за сметка на споменатото правно лице од страна на физичко лице што е под негова власт.
3. Според правните принципи на Страната, одговорноста на правното лице може да биде кривична, граѓанска или административна.

4. Оваа одговорност е востановена без да влијае на кривичната одговорност на физичките лица кои го сториле делото.

Член 23 - Санкции и мерки

1. Секоја Страна усвојува законски и други потребни мерки за да се обезбеди дека за кривичните дела востановени со примена на членовите 18 до 21 ќе можат да се изречат ефективни и сразмерни санкции. Ова вклучува, за делата востановени во согласност со членот 18, кога се извршени од страна на физички лица, санкции лишување од слобода за кои може да се изрече екстрадиција.
2. Секоја Страна се грижи во случај на одговорност востановена врз основа на членот 22, на правните лица да може да им се изречат санкции или казнени мерки или неказнени ефективни и сразмерни мерки, вклучувајќи и парични санкции.
3. Секоја Страна усвојува законски и други потребни мерки за да се овозможи конфискација или било какво друго одземање на инструментите или приходите од кривичните дела востановени во согласност со членовите 18 и 20, став а. на оваа Конвенција, или на имотот чија вредност одговара на тие приходи.
4. Секоја Страна усвојува законски и други потребни мерки за да овозможи привремено или трајно затворање на секоја установа употребена за трговија со луѓе, без да се наштети на правата на трети лица, или за да се забрани на извршителот на тоа дело, привремено или трајно, вршење на активноста со која тоа е извршено.

Член 24 - Отежнувачки околности

Секоја Страна овозможува следните околности да можат да се сметаат како отежнувачки при определувањето на санкцијата што се применува на делата востановени во согласност со членот 18 на оваа Конвенција :

- а. со делото смислено или од тешка небрежност е доведен во опасност животот на жртвата ;
- б. делото било извршено врз дете ;

в. делото било извршено од страна на јавен службеник во вршење на неговите функции;

г. делото било извршено во рамки на некоја криминална организација.

Член 25 - Претходни осуди

Секоја Страна усвојува законски и други потребни мерки за да се предвиди можност за земање во предвид, при проценувањето на казната, на правосилните пресуди изречени во друга Страна за дела востановени во согласност со оваа Конвенција.

Член 26 - Одредба за неказнување

Секоја Страна предвидува, во согласност со општите принципи на нејзиниот правен систем, можност за неизрекување на санкции на жртвите за нивно учество во недозволени активности кога на тоа биле принудени.

ГЛАВА V - ИСТРАГА, ГОНЕЊЕ И ПРОЦЕДУРАЛНО ПРАВО

Член 27 - Барања *ex parte* и *ex officio*

1. Секоја Страна се обезбедува дека истрагите или гонењата за делата востановени во согласност со оваа Конвенција нема да зависат од изјавата или обвинувањето од страна на жртвата, кога делото било сторено, целосно или делумно, на нејзината територија.
2. Секоја Страна се грижи жртвите на некое дело извршено на територијата на некоја Страна, која не е онаа на која тие живеат, да можат да поднесат тужба до надлежните органи на нивната Држава на престој. Надлежниот орган до кој тужбата била доставена, доколку тој самиот не е надлежен за неа, без одлагање ја испраќа до надлежниот орган на Страната на чија територија делото било извршено. По оваа тужба се постапува според внатрешното право на Страната каде делото било извршено.
3. Секоја Страна обезбедува, по пат на законски или други мерки, под условите предвидени со нејзиното внатрешно право, на групите, фондациите, здруженијата или невладините организации кои, според нивниот статус,

имаат за цел борба против трговијата со луѓе или заштита на човековите права, можност да и помага и/или да ја поддржува жртвата која со тоа се сложила во текот на кривичните постапки што се однесуваат на делото востановено во согласност со членот 18 на оваа Конвенција.

Член 28 - Заштита на жртвите, сведоците и лицата кои соработуваат со судските органи

1. Секоја Страна усвојува законски и други потребни мерки за да се обезбеди ефективна и сразмерна заштита од можни одмазди или заплашувања, особено во текот на истрагите и гонењата на извршителите или потоа, а во корист на:

- а. жртвите ;
- б. ако тоа е потребно, на лицата кои доставуваат информации за кривичните дела востановени во согласност со членот 18 на оваа Конвенција или кои на друг начин соработуваат со органите надлежни за истраги или гонења ;
- в. сведоците кои даваат изјава што се однесува на кривичните дела востановени во согласност со членот 18 на оваа Конвенција;
- г. ако тоа е потребно, на членовите на семејството на лицата наведени во алинеите а. и в.

- 2. Секоја Страна усвојува законски и други потребни мерки за да се обезбедат и понудат различни видови на заштита, Таквите мерки можат да вклучуваат физичка заштита , доделување ново место на живеење, промена на идентитетот и помош за добивање ново работно место.
- 3. Секое дете има право на мерки на специјална заштита водејќи сметка за неговиот интерес.
- 4. Секоја Страна усвојува законски и други потребни мерки за да се обезбеди, ако е потребно, соодветна заштита од можни одмазди или заплашувања, особено во текот на истрагите и гонењата на извршителите или потоа, на членовите на групи, фондации, здруженија или невладини организации што вршат една или повеќе од активностите наведени во членот 27, став 3.

5. Секоја Страна предвидува склучување на договори или спогодби со други Држави заради спроведување на овој член.

Член 29 - Специјализирани органи и органи за координација

1. Секоја Страна усвојува потребни мерки за да лицата или ентитетите бидат специјализирани за борба против трговијата со луѓе и за заштита на жртвите. Овие лица или ентитети располагаат со потребна независност, во рамки на основните принципи на правниот систем на таа Страна, за да можат да ги вршат ефикасно нивните функции и ослободени од било какви недозволен притисоци. Споменатите лица или персоналот на споменатите ентитети треба да бидат обучени и да располагаат со финансиски средства соодветни на функциите што ги вршат.

2. Секоја Страна усвојува потребни мерки за да обезбеди координација на политиката и делувањето на службите на нејзината администрација и на другите јавни служби за борба против трговијата со луѓе, а во одредени случаи и да формира служби за координација.

3. Секоја Страна спроведува или ја јакне обуката на службениците одговорни за превенција и борба против трговијата со луѓе. Оваа обука може да биде прилагодена на различни служби и е насочена, ако е потребно, на методи што се употребуваат за спречување на трговијата со луѓе, за гонење на извршителите и за заштита на правата на жртвите, вклучувајќи и заштита на жртвите од трговците со луѓе.

4. Секоја Страна предвидува именување на Национални известители и други механизми за следење на активностите на борба против трговијата со луѓе што ги водат државните институции и за спроведување на обврските предвидени во националното законодавство.

Член 30 - Судски постапки

Со почитување на Конвенцијата за заштита на човековите права и основни слободи, особено нејзиниот член 6, секоја Страна

усвојува законски и други потребни мерки за гарантирање во текот на судската постапка :

а. заштита на приватниот живот на жртвите и, ако е потребно, на нивниот идентитет;

б. безбедност на жртвите и нивна заштита од заплашување;

според условите предвидени со нејзиното внатрешно право и, ако се работи за деца жртви, имајќи ги особено во предвид потребите на децата и гарантирајќи им го правото на мерки за специфична заштита.

Член 31 - Надлежност

1. Секоја Страна усвојува законски и други мерки што се потребни за утврдување на нејзината надлежност во поглед на секое кривично дело востановено во согласност со оваа Конвенција, кога делото е извршено :

а. на нејзината територија ; или

б. на брод што плови под знаме на таа Страна ; или

в. на авион регистриран според законите на таа Страна ; или

г. од некој нејзин државјанин, или апатрид кој има постојано живеалиште на нејзината територија, ако за делото е предвидена кривична казна таму каде било извршено или ако делото не е во територијална надлежност на ниедна Држава;

д. на некој нејзин државјанин.

2. Секоја Страна може, во моментот на потпишување или депонирање на нејзиниот инструмент за ратификација, прифаќање, одобрување или пристапување, со изјава упатена до Генералниот Секретар на Советот на Европа, да прецизира дека го задржува правото да не ги применува, или да ги применува само под посебни услови, правилата за надлежност дефинирани во ставовите 1(г) и (д) на овој член или во било кој дел на овие ставови.

3. Секоја страна усвојува потребни мерки за да се утврди нејзината надлежност во поглед на секое дело наведено во оваа Конвенција, кога претпоставениот извршител на делото е присутен на нејзината територија и не може да биде екстрадиран во друга Страна, само врз основа на државјанство, по барање за екстрадиција.

4. Кога повеќе страни бараат надлежност во поглед на некое дело востановено во согласност со оваа Конвенција, тие се договараат, ако тоа е опортуно, за да може најдобро да се спроведе гонењето.

5. Без да се влијае на општите правила на меѓународното право, оваа Конвенција не исклучува никаква кривична надлежност што ја врши некоја Страна во согласност со нејзиното внатрешно право.

ГЛАВА VI - МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА И СОРАБОТКА СО ГРАЃАНСКОТО ОПШТЕСТВО

Член 32 - Основни принципи и мерки за меѓународна соработка

Страните соработуваат, во согласност со одредбите на оваа Конвенција, со примена на постојните соодветни меѓународни и регионални инструменти, на спогодбите засновани на еднообразни или взаемни закони и на нивното внатрешно право, колку е можно пошироко, со цел

- за превенција и борба против трговијата со луѓе;
- за заштита и помош на жртвите;
- за водење на истраги и постапки за кривичните дела востановени во согласност со оваа Конвенција.

Член 33- Мерки што се однесуваат на лицата под закана или на исчезнатите лица

1. Ако некоја Страна, врз основа на информациите со кои располага, има оправдани причини да верува дека животот, слободата или физичкиот интегритет на лицето наведено во членот 28, став 1, е во опасност на територијата на друга Страна, таа треба, во таков итен случај, без одлагање да ги достави информациите на таа друга Страна, за да истата преземе соодветни мерки за заштита.

2. Страните на оваа Конвенција можат да предвидат јакнење на соработката во откривање на исчезнатите лица, особено на децата, ако врз основа на информациите што се на располагање може да се претпостави дека тие се жртви на трговија со луѓе. За таа цел, Страните можат меѓусебно да склучуваат билатерални или мултилатерални договори.

Член 34 - Информации

1. Замолената Страна ја информира без одлагање Страната молител за конечните резултати што се однесуваат на мерките преземени во смисла на оваа глава. Замолената Страна ја информира, исто така, без одлагање Страната молител за сите околности поради кои не може да се извршат побараните мерки или постои опасност извршувањето значително да биде одложено.
2. Една Страна може, во рамки на нејзиното внатрешно право и во отсуство на претходно барање, да и достави на другата Страна, информации добиени во рамки на нејзините истражувања кога таа смета дека тоа би можело да и помогне на Страната примател да поведе или добро да ја води истрагата или постапките за кривичните дела востановени во согласност со оваа Конвенција, или кога овие информации би можеле да доведат до барање за соработка направено од таа Страна во смисла на оваа глава.
3. Пред да ги достават таквите информации, Страната која ги доставува може да побара тие да останат доверливи или да бидат употребени само под определени услови. Ако Страната примател не може да удоволи на ова барање, таа треба за тоа да ја информира другата Страна која треба да одлучи дали информациите, и покрај тоа, треба да бидат доставени. Ако Страната примател ги прифати информациите под пропишаните услови, таа ќе мора истите да ги почитува.
4. Сите побарани информации што се однесуваат на членовите 13, 14 и 16 и кои се неопходни за давање на правата што се доверени со овие членови, се доставуваат без одлагање на барање на соодветната Страна, со почитување на членот 11 на оваа Конвенција.

Член 35- Соработка со граѓанското општество

Секоја Страна ги поттикнува државните органи, како и јавните службеници, да соработуваат со невладините организации, другите слични организации и членовите на граѓанското општество, заради востановување стратешки партнерства за остварување на целите на оваа Конвенција.

ГЛАВА VII - МЕХАНИЗМИ ЗА СЛЕДЕЊЕ

Член 36 - Експертска група за борба против трговијата со луѓе

1. Експертската група за борба против трговијата со луѓе (понатаму наречена "ГРЕТА") е надлежна за следење на спроведувањето на оваа Конвенција од Страните.
2. ГРЕТА е составена од најмалку 10 и најмногу 15 членови. При формирањето на ГРЕТА се води сметка за еднакво учество на жените и мажите и еднакво географско учество, како и за мултидисциплинарна експертиза. Нејзините членови ги избира Комитетот на Страните со мандат од 4 години, со право да бидат избрани уште еднаш, од редот на државјаните на Државите Страни на оваа Конвенција.
3. Изборот на членовите на ГРЕТА се заснова врз следните принципи:
 - а. тие се избираат од редот на личностите со висок морал и признати способности во доменот на човековите права, помошта и заштитата на жртвите и борбата против трговијата со луѓе или кои имаат професионално искуство во областа што ја опфаќа оваа Конвенција;
 - б. тие заседаваат лично, независни се и непристрасни во вршењето на нивните задачи и се на располагање за исполнување на нивните функции на ефикасен начин;
 - в. во ГРЕТА не може да учествува повеќе од еден претставник на иста Држава;
 - г. тие треба да ги претставуваат основните правни системи.
4. Постапката за избор на членовите на ГРЕТА ја утврдува Комитетот на Министри, по консултирањето со Страните на Конвенцијата и по добивањето на едногласна согласност, во рок од една година од денот на влегување во сила на оваа Конвенција. ГРЕТА востановува сопствени процедурални правила.

Член 37 - Комитет на Страните

1. Комитетот на Страните е составен од претставници на Комитетот на Министри на Советот на Европа на Државите членки Страни на Конвенцијата и претставници на Страните на Конвенцијата кои не се членки на Советот на Европа.
2. Комитетот на Страните се состанува на покана на Генералниот секретар на Советот на Европа. Неговиот прв состанок треба да се одржи во рок од една година по влегувањето во сила на оваа Конвенција заради избор на членовите на ГРЕТА. Тој понатаму ќе се состанува на барање на една третина од Страните, на Претседателот на ГРЕТА или на Генералниот секретар.

Член 38 - Постапка

1. Постапката за евалуација се однесува на Страните на Конвенцијата и е поделена на циклуси чие траење е определено од ГРЕТА. Во почетокот на секој циклус, ГРЕТА одбира посебни одредби врз основа на кои ќе се спроведува постапката за евалуација.
2. ГРЕТА ги определува најсоодветните форми за пристап кон евалуација. ГРЕТА може, посебно, да изготви прашалник за секој од циклусите што ќе биде основа за евалуација на спроведувањето на оваа Конвенција од Страните. Прашалникот се доставува до сите Страни. Страните одговараат на прашалникот како и на секое барање на информации од ГРЕТА.
3. ГРЕТА може да бара информации и од граѓанското општество.
4. Со цел за прибирање дополнителни информации, ГРЕТА може да организира, во соработка со националните органи и "лицето за контакт" определено од нив, ако е потребно, со помош на национални независни експерти, посети на соодветните земји. Во текот на тие посети, на ГРЕТА може да и помагаат специјалисти во специфични области.
5. ГРЕТА подготвува предлог извештај во кој се содржани нејзините анализи на спроведувањето на одредбите на кои се заснова постапката за евалуација, како и сугестии и предлози за начинот на кој соодветната Страна може да ги

решава идентификуваните проблеми. Предлог извештајот се доставува на коментари на Страната што е предмет на евалуацијата. Нејзините коментари се земаат во предвид од ГРЕТА при подготвувањето на нејзиниот извештај.

6. Врз основа на тоа, ГРЕТА го изготвува нејзиниот извештај и заклучоци што се однесуваат на мерките преземени од засегнатата Страна заради спроведување на оваа Конвенција. Овој извештај и овие заклучоци се доставуваат до засегнатата Страна и до Комитетот на Страните. Извештајот и заклучоците на ГРЕТА се објавуваат по нивното усвојување со евентуалните коментари на засегнатата Страна.

7. Без да се влијае на постапката предвидена во ставовите 1 до 6 на овој член, Комитетот на Страните може да усвои, врз основа на извештајот и заклучоците на ГРЕТА, препораки упатени на таа Страна (а) што се однесуваат на мерките што треба да се преземат за спроведување на заклучоците на ГРЕТА, ако е неопходно, со определување на датумот за доставување на информации за нивно спроведување(б) со цел за унапредување на соработката со таа Страна заради спроведување на оваа Конвенција.

ГЛАВА VIII - ОДНОСОТ СО ДРУГИТЕ ИНСТРУМЕНТИ

Член 39 - Односот со Дополнителниот протокол на Конвенцијата на Обединетите Нации против транснационалниот организиран криминал за превенција, спречување и казнување на трговијата со луѓе, особено жени и деца

Оваа Конвенција не задира во правата и обврските што произлегуваат од одредбите на Дополнителниот протокол на Конвенцијата на Обединетите Нации против транснационалниот организиран криминал за превенција, спречување и казнување на трговијата со луѓе, особено жени и деца. Оваа Конвенција има за цел да ја зајакне заштитата воспоставена со Протоколот и да ги развие нормите што тој ги содржи.

Член 40 - Односот со другите меѓународни инструменти

1. Оваа Конвенција не задира во правата и обврските што произлегуваат од одредбите на другите меѓународни инструменти на кои Страните на оваа Конвенција се Страни или тоа ќе бидат и кои содржат одредби што се однесуваат на

материјата регулирана со оваа Конвенција а која обезбедува поголема заштита и помош на жртвите на трговијата со луѓе.

2. Страните на Конвенцијата можат меѓусебно да склучуваат билатерални или мултилатерални договори по однос на прашањата регулирани со оваа Конвенција, со цел да ги докомплетираат или да ги зајакнат нејзините одредби или да ја олеснат примената на принципите содржани во неа.

3. Страните кои се членки на Европската унија , во нивните меѓусебни односи, ги применуваат правилата на Задницата и на Европската унија доколку постојат правила на Заедницата или на Европската унија кои го регулираат соодветниот предмет и се применуваат на некој случај , без да влијаат на предметот и целта на оваа Конвенција и без да влијаат на нејзината целосна примена во поглед на другите Страни.

4. Ниедна одредба од оваа Конвенција не задира во правата, обврските и одговорностите на Државите и поединците според меѓународното право, вклучувајќи го и меѓународното хуманитарно право и меѓународното право што се однесува на човековите права и особено, кога тие се применуваат, на Конвенцијата од 1951 година и на Протоколот од 1967 година, во однос на статусот на бегалците како и на принципот на неодбивање кој таму е содржан.

ГЛАВА IX - АМАНДМАНИ НА КОНВЕНЦИЈАТА

Член 47 - Амандмани

1. Секој амандман на оваа Конвенција предложен од некоја Страна треба да биде доставен до Генералниот секретар на Советот на Европа и препратен од него до Државите членки на Советот на Европа, на секоја Држава потписничка, на секоја Држава Страна, на Европската заедница и на секоја Држава поканета да ја потпише оваа Конвенција, во согласност со одредбите на членот 42, како и на секоја Држава која била поканета да и пристапи на оваа Конвенција во согласност со одредбите на членот 43.
2. Секој амандман предложен од некоја Страна ќе биде доставен до ГРЕТА, која своето мислење по предложениот амандман ќе го достави до Комитетот на Министри.

3. Комитетот на Министри ќе го разгледа предложениот амандман и мислењето подготвено по него од ГРЕТА ; Тој потоа, откако ќе ги консултира Страните на Конвенцијата и откако ќе добие едногласна согласност, може да го усвои амандманот.
4. Текстот на секој амандман усвоен од Комитетот на Министри во согласност со ставот 3 на овој член ќе биде доставен до Страните, за негово прифаќање.
5. Секој амандман усвоен во согласност со ставот 3 на овој член влегува во сила првиот ден од месецот што следи по истекот на период од еден месец од денот кога сите Страни ќе го информираат Генералниот секретар дека го прифатиле.

ГЛАВА X ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 42 - Потпишување и влегување во сила

1. Оваа Конвенција е отворена за потпишување за Државите членки на Советот на Европа, Државите кои не се членки а учествувале во нејзиното подготвување, како и за Европската заедница.
2. Оваа Конвенција подлежи на ратификација, прифаќање или одобрување. Инструментите за ратификација, прифаќање или одобрување се депонираат кај Генералниот секретар на Советот на Европа.
3. Оваа Конвенција влегува во сила првиот ден од месецот што следи по истекот на период од три месеци од денот на кој десет Држави потписнички, од кои најмалку осум Држави членки на Советот на Европа, ќе ја изразат нивната согласност да бидат обврзани со Конвенцијата, во согласност со одредбите на претходниот став.
4. Ако некоја Држава спомената во ставот 1, или Европската заедница, ја изрази подоцна нејзината согласност да биде обврзана со Конвенцијата, таа влегува во сила, во однос на неа, првиот ден од месецот што следи по истекот на период од три месеци од датумот на депонирање на инструментот за ратификација, прифаќање или одобрување.

Член 43 - Пристапување кон Конвенцијата

1. По влегувањето во сила на оваа Конвенција, Комитетот на Министри на Советот на Европа ќе може, по консултирање со Страните на Конвенцијата и по добивање на едногласна согласност, да ја покани секоја Држава која не е членка на Советот на Европа која не учествувала во подготвувањето на Конвенцијата да и пристапи на оваа Конвенција со одлука донесена со мнозинството предвидено во членот 20 г. од Статутот на Советот на Европа, и со едногласност на претставниците на Државите договорнички што имаат право да заседаваат во Комитетот на Министри.
2. За Државата која пристапува, Конвенцијата влегува во сила првиот ден од месецот што следи по истекот на период од три месеци од датумот на депонирање на инструментот за пристапување кај Генералниот секретар на Советот на Европа.

Член 44 - Територијална примена

1. Секоја Држава, или Европската заедница, може, во моментот на потпишување или во моментот на депонирање на нејзиниот инструмент за ратификација, прифаќање, одобрување или пристапување, да определи една или повеќе територии на кои ќе се применува оваа Конвенција.
2. Секоја Држава може, во било кој друг момент подоцна, со декларација упатена до Генералниот секретар на Советот на Европа, да ја прошири примената на оваа Конвенција на било која друга територија определена во оваа декларација и на која и обезбедува меѓународни односи или во име на која таа е овластена да презема активности. Во поглед на оваа територија, Конвенцијата ќе влезе во сила првиот ден од месецот што следи по истекот на период од три месеци од датумот на прием на декларацијата од страна на Генералниот секретар.
3. Секоја декларација направена врз основа на претходните два става, во поглед на секоја територија определена во оваа декларација, може да биде повлечена со нотификација упатена до Генералниот секретар на Советот на Европа. Ова повлекување произведува дејство првиот ден од месецот што следи по истекот на период од

три месеци од датумот на прием на нотификацијата од страна на Генералниот секретар.

Член 45 - Резерви

На одредбите на оваа Конвенција не се дозволени резерви, освен на онаа предвидена во членот 31, став 2.

Член 46 - Откажување

1. Секоја Страна може, во било кој момент, да се откаже од оваа Конвенција по пат на нотификација упатена до Генералниот секретар на Советот на Европа.
2. Ова откажување произведува дејство првиот ден од месецот што следи по истекот на период од три месеци од денот на прием на нотификацијата од страна на Генералниот секретар.

Член 47 - Нотификација

1. Генералниот секретар на Советот на Европа ќе ги извести Државите членки на Советот на Европа, секоја Држава потписничка, секоја Држава Страна, Европската заедница, секоја Држава која била поканета да ја потпише оваа Конвенција во согласност со членот 42, и секоја Држава поканета да и пристапи на Конвенцијата, во согласност со членот 43 за ;

а. секое потпишување ;

б. депонирање на секој инструмент за ратификација, прифаќање, одобрување или пристапување ;

в. секој датум на влегување во сила на оваа Конвенција, во согласност со членовите 42 и 43 ;

г. секој амандман усвоен во согласност со членот 41, како и датумот на влегување во сила на споменатиот амандман ;

д. секое откажување направено врз основа на одредбите од членот 46 ;

ѓ. секој друг акт, нотификација или известување во врска со оваа Конвенција;

е. секоја резерва врз основа на членот 45.

Врз основа на тоа, долупотпишаните, прописно овластени за таа цел, ја потпишаа оваа Конвенција.

Направено во Варшава, на 16 мај 2005 година, на француски и англиски јазик, така што двата текста се еднакво веродостојни, во еден единствен примерок што ќе биде депониран во архивите на Советот на Европа. Генералниот Секретар на Советот на Европа ќе им достави заверено копие на секоја Држава членка на Советот на Европа, на Државите што не се членки но кои учествувале во подготовката на оваа Конвенција, на Европската заедница и на секоја Држава поканета да и пристапи на оваа Конвенција.

